30

సరిగంచు మేలిముసుగు కొంగు కొసంతో, చిరుచెమటలు క్రమ్మిన చెమూజీన్ నుదురును, పెల్లిగా తుడుస్తున్నది వైషీ—ఒడిలో వలిగిపోయిన ఆయాసంలో చిట్టిచిట్టి నిట్టూర్పులతో చిన్నగా వగర్చుచూ—పొదరింటి చికటిలో మిలమిలా మెరుస్తున్న అతని కళ్లలోకి ఆప్యాయంగాచూస్తూ పంచప్రాణాలూ విడుస్తోంది ఉన్నట్టుండి, పట్టరాని మహదానందంతో, ప్రవహించి పోతున్న కంఠనాళాలను అలా అలా నెమ్మదిగా కూడదీసుకుని, పావురాయి కూజితం లాగు, 'చెమూ!'—అంటూ కళవళించేసి రెండు చేతులూ అతని కంఠాన్ని కౌగిలించుకుని అతనిచుట్టూ పెవ వేసుకుపోయింది. తన అవయవాలమీద ఆ స్త్రీకి కలుగుతున్న పెర్రి మమకారం చూసి అతనికి జాలివేసింది. వ్యామోహోద్వేగాలతో మెలికలు తిరిగి తాచుపాములా కుంచిస్తున్న వైషీ వెన్నుపరాలను నెమ్మదిగా రొమ్మెంచేస్తో పవరించి శాంతిపరుస్తూ 'వైషీ'—అని లాలించాడు.

'ఇక నేను బ్రతకలేను చెమూ!'—గబుబులుగా పిడిచేసింది.

'ఎందుకని?'—

వైషీ సమాధానం చెప్పలేకపోయింది. ఆ మాట తన నోటివెంట అలా ఎందుకు వచ్చేసిందో వైషీకే అర్థం కాలేదు.

'పెర్రిదానా!—ఎమిటి గాబరా?—నీ భర్తకు తెలిస్తే ప్రాణం తీస్తాడనా?—ఎలా తెలుస్తుందిలే!'—

'అబ్బే! అలాటి బేమీ లేదు చెమూ!—చెప్పలేను—ఎందుకో నాకే అలా అనిపించింది.'

'పొరపాటుపని చేశానని పశ్చాత్తాప పడుతున్నావల్లేవుంది — నిజంగా నీవంటి గొప్ప యింటి యిల్లాలు ఇల్లాంటిదానికి దిగవలసింది కాదేమో.'

'జీవితంలో ఈ ఒక్క మధురక్షణాన్ని కూడా చవిచూడకుండా కక్కచావు చస్తే బాగుండే దంటావా చెమూ?—అనందిం చవలసినదానికి పశ్చాత్తాప మెందుకు?'—

'ఆనందంగా వుంటే—చావుపంగతి స్మరణకు రావటమెందుకు?'

'నీకు అర్థంకాదులే చెమూ!—తృప్తి తీరని జీవితాన్ని ప్రాణాలు బిగబట్టుకుని యింత వరకూ ఎలాగో లాక్కువచ్చాను—ఇప్పుడు నా హృదయం ఆనందంతో నిండిపోతోంది. కచ్చగా ప్రాణాలను బిగబట్టుకు బ్రతికినప్పుడు ఈ అయిదారు మధురక్షణాలలోనూ జాలో కర్పూరంలా హరించిపోయింది. ఇప్పుడో, క్షణానికో, సంతోష పరవశత్వంలో నెమ్మదిగా కన్నులు మూసేస్తాను-ఇలా నీ గుండెల మీదనే హరించిపోతే అంతకంటే మరో స్వర్గం యింకో టేమీ అక్కరలేదు.'

'ఛీ! నోరుముయ్యి! ఏవిటా పిచ్చి మాటలు!—అరాగ్గా విసుక్కున్నాడు:

'భావుకత్వే దానంతటికది రావాలి. ముసుకు మనంగా బాధలని కోరుకోవటం పిరికిపందల లక్షణం—ఇక్కడ నీకు బాగుండక పోతే, గోలీ యెదారికి వచ్చెయ్!—కాని, అక్కడ మాత్రం నాకు యిలాంటి పట్టుపావడలు దొరకవు చర్మాలు కట్టుకుని పచ్చి మాంసం తిని బ్రతకాలి!'

వైషీకి నవ్వొచ్చింది—లంగా కుచ్చెళ్లు విదుల్చుకుంటూ, 'పట్టులంగా ఒంటికి తగిలితే నీకు చిరాకెత్తిందా యేమిటి చెమూ?'—

'నా మాటగాదు'—

'పాపం—నీ మాట కాదులే—నా మాటే చెప్పి పాడిచావు—ఈ పట్టులంగా గొప్ప జీవితాన్నంతా అమ్ముకుని ప్రాణాలు తీసేసుకున్నానని'—

'నీ పెర్రిమాటలన్నీ నా కర్థంకావడంలేదు గాని ఇక నా భోర్జణి మానెయ్—నీకొక్క మప్పు తీర్చేసుకుని శాంతంగా కబుర్లాడుతున్నావ్—మరి నా పోవసంగతేమిటి—పాడికబుర్లన్నీ నేనే తెల్లార్చేసేలావున్నావ్!'

'అవును పాపం—మాటలసందుననీఆదుర్దా గమనించక పోయాను—రాపోదాం!' అంటూ అతని చిటికెనవ్రేలు పట్టుకుని ఆ పొదరింట్లో నుంచి బయటికి దారితీసింది.

బయట పుచ్చపువ్వులా వెన్నెల కాస్తోంది చెట్ల క్రీనీడలపడి ఆ ఉద్యానవనం యావత్తూ వెలుగునీడల మాయజీవితంలావుంది విరియబూసిన పూపొదలనుంచి తియ్యటి మత్తు వాసనలు వ్యాపించి మైకం కలిగిస్తున్నయ్ ఆ ఉద్యానవనంయావత్తూ నిశ్శబ్దమయంగా వుంది. స్థాయిగా నిలిచి కాస్తున్న వెన్నెలతో వృక్షాలన్నీ కీచురాళ్ల రుంజలు మినహా మరొక శబ్దమేలేక—ప్రశాంత నిశ్శబ్దంగావుంది. వైషీగాజుల చప్పుడుమాత్రం మధ్యమధ్య జలజల్లా వినపించుతోంది.

వెలుగునీడల హొలవాటి బాటవెంటనడుస్తూ యిద్దరూ ఒక వేదికదగ్గరకువచ్చారు. ఆ వేదిక మీదికి ఎక్కగానే వైషీ చివాల్న ఆగిపోయి వెనక్కు తిరిగి చూచింది. చెమూజీన్ కూడా నిలబడి పోయాడు.

'చెమూ! మనుషుల బ్రతకటం దేనికో నీకేమైనా తెలుసా?—

'అదేమిటో—అదంత విషయం—నే చెప్పడం ఆలోచించలేదు.

'నేను జీవితమంతా ఆలోచించాను చెమూ!—సమాధానం దొరకలేదు—నీకేమైనా తెలుసు నే నేమో అని అడుగుతున్నాను.'

'ముందు బ్రతకట మెలాగో ఒకటి తెలిసేదేమో గనుక—ఎందుకు బ్రతకాలో ఆలోచిస్తామా?—మా చెమూగా పిచ్చినీకూ కొంత పుందర్లే వుంది—తెలివిగల దానివనుకున్నాను—నీవూ పెర్రి మనిషివేనా?—పద పోదాం.'

'అను చెమూ!—ఎందుకు పుట్టామో ఎందుకు బ్రతుకుతున్నామో కూడా తెలియకుండా—ఇక అసలు బ్రతకట మెలా?'

'ఛీ!—నీపెర్రి మెర్రి ఆలోచన్లతో నా కాలాన్నంతాకూడా వృధాగా తగలేస్తున్నావు జీవితాలలో అసలు తొడిగి వ్యాపింప జాస్తున్న నా జీవితాన్ని కూడా పవిత్రతంగా గోళ్లతోగిల్లి కుప్పలు బోసి నాశనం చెయ్యటానికి తయారవుతున్నావు. తూగి ముందుకు అడుగు వేస్తావా—గొంతు పిసికి అవతలపారేసి, నాపంగతి నన్ను చూసుకోమన్నానా?'

'నీ జీవితాశను నీ చేతుల్లోకి అందించందే నన్ను గొంతు నులిమేసి పాడు చేసుకుంటావా?—పెర్రివాడవు నీవా నేనా?—అంతలో అంతజాలీ, అంతలో అంతతిక్కకోపం మెత్తానికి బంజరు మనిషి నినిపిస్తావ్!'—చివాల్న వెక్కెక్కిలిగొట్టి కిలకిల నవ్వుతూ 'తగని తాపత్రయంతునినిచి రాపోదాం!'—అంటూ మళ్లా మునిప్రేళ్లు బుచ్చుకుముందుకుసాగింది.

చెట్ల క్రీనీడలలోనుంచి నడుస్తూ యిద్దరూ 'ఒక అయిదారు నిమిషాల్లో ఒక విశాలమైన భవనం ముందుకు వచ్చారు. ఆ భవనంముందున్న ఎత్తయిన వేదికమీద నిల్చుని ఒక కొజ్జా వాడు పహరా కాస్తున్నాడు తూము నుండి గాలంటి పెద్దబొట్టా, పేడియాతీ వాడూ విశ్రాంతంగా వున్నాడు. పొట్టకు పై భాగంలో మెళ్ళోవున్న వెండికంఠే, చెవులకు వ్రేలాడుతున్న కంచుకడియాలూ మినహా యితర ఆచ్ఛాదన లేమీ లేవు మొలనుంచి మోకాళ్ల క్రిందివరకూ మాత్రం, పెద్ద పెద్ద జరీ అంచులు పట్టిన పీతాంబరం పిల్కులంగా వ్రేలాడుతోంది. నడుముకు చుట్టివున్న యెర్రటి పట్టు దట్టీలోనుంచి బారాటికత్తి ఒకటి వ్రేలాడుతోంది

వైషీని చూడగానే, వాడు నాశాతంటాలా పడి ఉదరాన్ని ఏడోలాగు స్వాధీనానికి తెచ్చుకుని కాస్త ముందుకువంగి జోహారు చేశాడు. మారుమాట లేకుండా గబగబా వెళ్ళి, శిలాగోటలూ ఉక్కు బరిసెలు అమర్చివున్న సింహద్వారం దగ్గరకు నడిచాడు సింహద్వారానికి మధ్యగా కటికీలూ అమర్చివున్న చిన్ని కవాటాన్ని తెరిచి వ్రక్కకు ఒత్తిగిలి నిలుచున్నాడు.

వైషీ ఆ కవాటంలోనుంచి లోపలికి ప్రవేశించు చూ చెమూజీన్ను కూడా వెంటరమ్మని సంజ్ఞ చేసింది.

ఆ మందిరం నలుమూలలా, కాంతులు వెదజిమ్ముతూ వందలాది సంఖ్యలో దీపాలు వెలుగుతున్నాయే గాని, ఎక్కడా మానవ సంచలనం లేదు. చెమూజీకు చాలా ఆశ్చర్యమేసింది.

'ఇంత పెద్ద మందిరంలో ఎవ్వరూ ఒక్కరైనా కనుపించరే?—

'ఇది అంతఃపురానికి సంబంధించిన జైలు. రాత్రి వేళజాల్లో యెవ్వరూ ఉండటానికి వీల్లేదు'.

చెమూజీకు విస్తుపోయాడు. 'అ! ఏవిటి? తుర్కుల్ ఖాన్ అబికాను కైదుచేసి వుంచుతున్నావా—ఎందుకూ?

'పారిపోతుందని?—

'ఎక్కడికి పారిపోతుంది?'

'ఇష్టంలేని పెళ్లి ముడిపెట్టటానికి తాను ప్రయత్నించు తున్నాడు గనుక, ఒకవేళ పారిపోతుందేమోనని అనక్క మొహానికి అనుమానం కనులల్లా వంటవేసి తిప్పుతుంటూ రాత్రిళ్లు తన కైల్లో బంధించి వుంచుతాడు'

'పరిణామ రాకుమారుడు దంతటివాడు పెళ్లి చేసుకుంటూ నంటుంటే అబికా మాత్రం ఎందుకు ఇష్టపడ గూడదూ?,

'అ తెలివి తక్కువ ప్రశ్న నన్నడుగుతావేం?—లోపలికి పిడుతున్నావుగాకమరొక్క ఇలా మాట్లాడుతూనే యిద్దరూ ముందిరానికి మధ్యగా వున్న ఒక పెద్ద హాల్లోకి వచ్చారు. అహాలు నిండా చిత్రవిచిత్రాలైన అలంకారాలెన్నో వున్నయ్ కైల్లో కూడ ఇలాంటి అలంకారాలన్నీ యెందుకో అని అతనికి ఆశ్చర్యం కలుగుతోంది ఆ హాలు చుట్టూ ఒక యాభై అరవైవరకూ గదులున్నయ్ గది గుమ్మాలకు, రంగురంగుల్లోను రవ పెల్లాలు వ్రేలాడుతున్నయ్.

వైషీ హాల్లోమధ్యగా నిల్చుని మూలగావున్న ఒక ద్వారంవైపు చూపిస్తూ 'చెమూ—ఆ ద్వారంలోనుంచి లోపలికి వెళ్లు—మరి నేను వెళ్లిరానా?'—అన్నది బెంగగా ఆ స్థితిలో ఆ స్త్రీ సుఖం పంకమూత్తే అతనికి హృదయం కోసుకుపోయింది. జాలిగా దగ్గరకు వెళ్లాడు

'లోపలికి రారాదూ?'—

'వద్దులే'—

'ఏం?'

'అది లక్షణపడుతుంది—నేను వెళ్లొస్తాను' అంటూ ముఖం చిట్టెడంతగా చిన్నబుచ్చుకుని పిల్లకూలా బయటికివచ్చేస్తోంది. చెమూజీన్ ఆ దీనమూర్తిని రెండు చేతులూ ఆలింగనంలోకి అలుముకుని హృదయానికి హత్తుకున్నాడు.

'నీ మేలు మరిచిపోను—నీ ఉదారహృదయాన్ని అర్థంచేసుకోలేక, నీచంగా మాట్లాడాను—క్షమించు వైషీ'—

'సుఖంగా బ్రతకండి—నేను తప్పకుండా వస్తాను—నన్ను మాత్రం నీ మనసులో యేమూలనో ఒకమూల కొంచెం జాగా పెట్టుకో—వెళ్లొస్తా'—అంటూ కళ్లుతుడుచుకుంటూ వెనక్కు తిరిగి బయలు దేరింది చెమూజీన్, హాలుకుమధ్యగా నిలబ్రమి తెర మరుగైపోతున్న ఆ దీనురాలివంక జాలిగా చూస్తూ పెద్ద నిట్టూర్పువిడిచాడు.

వైషీ భవనంలోనుంచి కాళ్ళీడ్చుకుంటూ బయటికివచ్చేసింది పెట్టుబడికి ఒక మూలగుహలాగు పడదేసరికి కాళ్లు గుడ్డపీలికల్లా గాల్లోకి లేలిపోతున్నట్టనిపించింది మరీ నాలుగు అడుగులు వేసేసరికి కళ్లుతిరిగి, ఒక చెట్టుమూల కుదబడిపోయింది ఆ చెట్టు మొదల్ను కౌగిలించుకుని పిచ్చిదానికిమల్లే వలవలా రెండు నిమిషాలపాటు యేడ్చింది; మళ్లా చెయ్యి కాలూ కాస్త కూడదీసుకుని మోకాటి తండా వేసి అతికష్టంమీద పాకుతూ బోర్ల బొక్కలాగా ముందుకు పడిపోయింది. అలా గడ్డి జలగలూ నేలమీద శరీరాన్ని యీడ్చుకుంటూ యిందాకటి చలవపరాతి వేదికమీదికి చేరుకుంది

ఆ వేదిక మధ్యలో తీర్చిన మహా పద్మంలోకివచ్చి, తలక్రింద చేతులు చెట్టుకుని, చంద్రుడివంక చూస్తూ పరమ శాంతంగా పడుకుంది ఆ క్షణాని కాత్మక్షణం అనుభవంలో ఏదో విచిత్రమైన వికాసం గుత్తులు గుత్తులుగా పుష్పించుతోంది

దుఃఖ భాజనమైన మానవ జీవితపుస్ఫురణ యావత్తూ ఆస్త్రీ మనోవీధిలో స్వప్న వృత్తాంతంలాగు మసక మసకగా అదృశ్యమైపోతున్నది వెండి వెన్నెలలు వెల్లివిరిసి పోయిన ఏదో దివ్యవధంలో తానూ చెమూజీన్ చెట్టాపట్టాలు పట్టుకుని ఆనందంతో ఎక్కడికో మీదతేలి పోతున్నట్టూ ఒకేఒక సుఖస్ఫురణ, హృదయం ఆనందోత్తరంగాలతో కోలాహలమై పోతోంది చిక్కిపోయిన చిరు పెదవులమీద నెలపొడుపులా చిన్ని వెన్నెల రేఖ—కనురెప్పలు నెమ్మదినెమ్మదిగా మీదికి వాలుతున్నాయి. ఆ చివరినిమిషాల్లో బయలు దేరే ట్రాములచుట్టూ జనం తేనెటీగలు ముసిరినట్టు ముసిరి కేలాడుతూవుంటారు పూర్వం పనిచేయవలసినవగంటలు ముప్పితంగా వుంటేవి ఇప్పుడు పంచవర్ష ప్రణాళిక వచ్చిందిగాదూ అందుచేత గంటలు పెరిగి మధ్యాహ్నపు విరామకాలం 20 నిమిషాలకు తరిగింది

పాఠశాలలన్నీ 8 గంటలకు ప్రారంభమై గం 1 తో ఆఖరవుతాయి అయితే అనంతరం యితర విషయాలను బోధించటానికి బృందసమావేశాలుంటాయి

తమపిల్లలను పాఠశాలకు పంపేటప్పుడు వెర్రివాడు వాగొద్దని మందలించి మరీ పంపుతూవుండాలి.

పిల్లల్ని స్కూలుకుపంపి, తలుపు దగ్గరేసి యేమో ఇంటిపనులు చక్కబెట్టు కుంటూ కాలి ఎలాగైనా, "పిల్లుల్ను డెమాక్రసీ"లో యింటిపరుకులు కొనటానికి బయలుదేరాలంటే, బాగా శ్రీమంతురాలైతేగాని కుదరదు అనిదుకులూ యీసరుకులూ పెత్తిసేసుకుని బజారునుంచి యింటికిరేసరికి యీ నీలి చొక్కాల యువకదళాలు ఒకటికచ్చి యింటిదగ్గర రభసచేస్తూ వుంటారు. గోడల మీదా కిటికీలమీదా వుండవలసిన జండాలూ ప్రకటనలూ పరిగా తున్నాయో లేదో అనుమానయిస్తే, పరిగా లేకపోతే వాళ్ళే స్వయంగా పర్దుతారు. ఇంతకూ విచారమేమంటే, అదిక్కుమాలిన ప్రకటనలన్నిటిలో పాటు జర్మాస్లావేకియా పతాకంకూడా వుండటం మరొకటేమంటే, తుక్రవాళ్లు, తాము యీవారంచేసి పోయిన కవాటినంతా పాసు చెయ్యటానికి మరువారం రాకపోవటం.

తుక్రవాళ్ళను ఆవతలికి పంపించి ఇలా వంట ప్రారంభించు తాలో లేదో, మళ్ళీ కేపులు వగైరా ఆయుధాలు పుచ్చుకుని, మూగదులు కొలబటానికి వేరొక నీబృందితయారు ఆ గదుల్లో ఇంకాయెక్కువతనుందినవనించి ఆస్కారం ముందేమో పరీక్షించటానికి. వీళ్లు వచ్చివెళ్లిన తరువాత, తెల్లారికి మళ్లీ ఆ గదుల్లో వుంటామో మరొకరోజుకి ఖుట్టా తట్టా జారవెయ్యాలో తెలీదు. యుద్ధానంతరం క్రొత్తగా నిర్మించిన భవనం ఒక్కటిగూడా లేదు.

ఈ గందరగోళం యావత్తూ ముగిసిన తరువాత, తలుపులు మూసి, హాయిగా కాసేపు బి. బి. సి వింటామని రేడియో తిప్పితే, ఢాల్లో, మాస్కో పావురాయిశాలల విని పించుతాయి.

స్థానికస్టేషన్ పెడితే, పశ్చిమరాజ్యాలను దుమ్మెత్తిపోయటం వినిపించుతుంది. మూసేసి, కిటికీలమీద వేలాడదీసిన స్టాలిన్ బొమ్మలసంఖ్యను లెక్క పెడుతూ వుంటాను. ఏదో అత్యావసర కార్యక్రమంమీద పరుగెత్తుతున్న పోలీసుకార్లు చప్పుడు వీధిలో వినిపించుతూ వుంటుంది

పెట్టరు ఇంజన్లు
కిర్లాస్కరు పంపులు
స్పేరు పార్టులకు
సర్వీసింగులకు
— మాకు వ్రాయండి —
వినపాముల
సీతారామయ్య & కంపెనీ,
పోస్టు బాక్సు - 77, బాక్సు రోడ్డు,
— విజయవాడ —

స్టాలిన్‌గారి జకోస్లావేకియా

ఇల్లాలి నిత్యజీవితం - ఆత్మకథనం

3

-జాన్ బార్ టక్-

తూరుపు తెలతెలవారుతుండగానే సందడి ప్రారంభమౌతుంది ఇద్దరు పెద్దవాళ్లూ ముగ్గురు పిల్లలు మొత్తం యీ అయిదుగురూ, రెండుగదుల్లో కాపరం. ఈ రెండుగదులూ, ఒక పెద్ద మేడమీద రెండో అంతస్తులో వున్నయ్. ఆరుగంటలకే తలుపులు మయ్యాతెరవా, చప్పుడు ప్రారంభం పనిలోకి పోవలసిన తండ్రులు, ఆ మసక చీకట్లోనే బిడ్డలకు పిడోక్కలు చెప్పి బళ్ళిపోతూవుంటారు

తెల్లవారటం ఆలస్యం 'టాబ్'వ వార్తా పత్రికవచ్చి గుమ్మంలో దూకుతుంది. తీసి తియ్యాంగానే స్టాలిన్‌గారిమీద పద్యాలు కనుపించుతాయి. ఆ పనక కమ్యూనిస్టు సమాజేశం కాలూకు గంభీరోపన్యాసాలు. రాజకీయాలంటే జాకు అభిలాషలేదు అందుచేత జాకు జీవించటానికి హక్కులేదు. అదీ ఆ పుపన్యాసాల సారాంశం దీన్ని ప్రావడా తాలూకు స్థానిక ముద్రణ అని పిలిచేవాళ్లం. ఏది యేమైనా పత్రిక తీసుకోకపోవటం మంచిదికాదు పొట్లాలు కట్టుకోవటానికే వాటికి కొవలసివస్తవి.

గం 7-15 ల కల్లా యెక్కడివాళ్లక్కడ పనుల్లోకి బయలుదేరిపోతారు గం 7-30 ల కల్లా పరిలోకి పోజరైవుండకపోతే కొంప మునిగిపోతుంది ఆ చివరినిమిషాల్లో బయలు దేరే ట్రాములచుట్టూ జనం తేనెటీగలు ముసిరినట్టు ముసిరి కేలాడుతూవుంటారు పూర్వం పనిచేయవలసినవగంటలు ముప్పితంగా వుంటేవి ఇప్పుడు పంచవర్షప్రణాళిక వచ్చిందిగాదూ అందుచేత గంటలు పెరిగి మధ్యాహ్నపు విరామకాలం 20 నిమిషాలకు తరిగింది

పాఠశాలలన్నీ 8 గంటలకు ప్రారంభమై గం 1 తో ఆఖరవుతాయి అయితే అనంతరం యితర విషయాలను బోధించటానికి బృందసమావేశాలుంటాయి

తమపిల్లలను పాఠశాలకు పంపేటప్పుడు వెర్రివాడు వాగొద్దని మందలించి మరీ పంపుతూవుండాలి.

పిల్లల్ని స్కూలుకుపంపి, తలుపు దగ్గరేసి యేమో ఇంటిపనులు చక్కబెట్టు కుంటూ కాలి ఎలాగైనా, "పిల్లుల్ను డెమాక్రసీ"లో యింటిపరుకులు కొనటానికి బయలుదేరాలంటే, బాగా శ్రీమంతురాలైతేగాని కుదరదు అనిదుకులూ యీసరుకులూ పెత్తిసేసుకుని బజారునుంచి యింటికిరేసరికి యీ నీలి చొక్కాల యువకదళాలు ఒకటికచ్చి యింటిదగ్గర రభసచేస్తూ వుంటారు. గోడల మీదా కిటికీలమీదా వుండవలసిన జండాలూ ప్రకటనలూ పరిగా తున్నాయో లేదో అనుమానయిస్తే, పరిగా లేకపోతే వాళ్ళే స్వయంగా పర్దుతారు. ఇంతకూ విచారమేమంటే, అదిక్కుమాలిన ప్రకటనలన్నిటిలో పాటు జర్మాస్లావేకియా పతాకంకూడా వుండటం మరొకటేమంటే, తుక్రవాళ్లు, తాము యీవారంచేసి పోయిన కవాటినంతా పాసు చెయ్యటానికి మరువారం రాకపోవటం.

తుక్రవాళ్ళను ఆవతలికి పంపించి ఇలా వంట ప్రారంభించు తాలో లేదో, మళ్ళీ కేపులు వగైరా ఆయుధాలు పుచ్చుకుని, మూగదులు కొలబటానికి వేరొక నీబృందితయారు ఆ గదుల్లో ఇంకాయెక్కువతనుందినవనించి అస్కారం ముందేమో పరీక్షించటానికి. వీళ్లు వచ్చివెళ్లిన తరువాత, తెల్లారికి మళ్లీ ఆ గదుల్లో వుంటామో మరొకరోజుకి ఖుట్టా తట్టా జారవెయ్యాలో తెలీదు. యుద్ధానంతరం క్రొత్తగా నిర్మించిన భవనం ఒక్కటిగూడా లేదు.

ఈ గందరగోళం యావత్తూ ముగిసిన తరువాత, తలుపులు మూసి, హాయిగా కాసేపు బి. బి. సి వింటామని రేడియో తిప్పితే, ఢాల్లో, మాస్కో పావురాయిశాలల విని పించుతాయి.

స్థానికస్టేషన్ పెడితే, పశ్చిమరాజ్యాలను దుమ్మెత్తిపోయటం వినిపించుతుంది. మూసేసి, కిటికీలమీద వేలాడదీసిన స్టాలిన్ బొమ్మలసంఖ్యను లెక్క పెడుతూ వుంటాను. ఏదో అత్యావసర కార్యక్రమంమీద పరుగెత్తుతున్న పోలీసుకార్లు చప్పుడు వీధిలో వినిపించుతూ వుంటుంది

రేషనింగు అమల్లో లేదు గాని, అసలు పరుకు దొరకడమే కష్టం ప్రతి చిన్నదు కాణానీ జాగ్రత్తగా ఖర్చుచేసే పిచ్చివాటి కన్నిటికీ చక్కచక్కటి ముద్దుపైన పేర్లన్నీ పెట్టారు రేషనింగ్ లేదు—కాని పాసు టీ కొనాలంటే 4 పాస్లు యిచ్చుకోవాలి కాఫీఅయితే అంతే కోకో అసలు అపరూపం ఇక కూరల మార్కెటుకుపోతే, అక్కడ బంగాళాదుంపలు మినహా మరొకటి కంటికి కనుపించవు ఏనాడన్నా ఒక 'కాలీఫ్లవర్' అమ్ముకానికి వస్తే, ఒకొక్కానికి 4 పీల్లింగులు యిచ్చుకోవాలి ఇక అటు బియ్యం దుకాణంవేపు తలెత్తి చూడానికే దమ్ము లుండవు—పాసులియ్యం పాసు ఖరీదుపెట్టి కొనాలంటే మాట్లే!

పొలకుపుటుకు రేషనుంది మా కుటుంబానికి రోజుకు 8 పింట్లు. ఇందు క్రింద కిస్మిస్ పెన్నీలు కట్టుకోవాలి దాల్లో పెద్దవాళ్ళ వంతు పావు పింటుకంటే అందవు పిల్లలకు పరవాలేదనుకోండి ఇంకాయేడిస్తే యివన్నీ వెన్నుదీసినపాలు సంవత్సరంలో పుపనికొయలకు తప్ప, మంచిపాలు పొయ్యరు

నా భర్తకువచ్చే మొత్తంజీతం, నెలకు 28 పౌనులు. ఇది పెద్దజీతంక్రింద లెక్క. ఈ ధరలతో యీ జీతాన్ని సరిపెట్టుకు బ్రతకటమే అయిదారు పిల్లలుండటం